

► 24 Febrero, 2015

Mirador

Pep Admetlla i Glòria Bosch

L'artista i la directora de la Fundació Vila Casas conversen a dues mans

Torres Monsó, darrer acte d'un resistent

Hi ha persones que transiten per la nostra vida en clau de present i de les quals, fins i tot quan ja no hi són, mai no podem parlar en passat perquè sentim massa forta i potent la seva presència. I això és el que ens succeeix amb en Paco Torres Monsó, la primera persona que hem tingut al costat quan tot just començàvem l'aventura de l'art. Sí, és tenir interioritzat el seu món com si forméssim part d'un mateix teixit, un gruix que portem a dins clavats.

Malgrat la seva ironia i el sarcasme, ell deia el que pensava a través de l'art, però mai no es va dedicar a l'exercici destructiu que sol acompanyar tants i tants comentaris. Mai no va participar de l'escalada competitiva i, per damunt de tot, la seva humanitat va ser el gran suport del seu perfil de resistent.

—No sé si tu, Pep, ho has sentit mai així, però aquella "bossa" que "es forma quan dues o més persones es posen d'acord i s'uneixen" per "resistir contra un nou ordre econòmic mundial que no pot ser més inhumà", la bossa de resistents a què es refereix John Berger, em feia pensar en les nostres xerrades al voltant de la taula, quan la Rosa s'hi integrava. La urgència de Berger a l'hora d'escriure aquest llibre, el 2001, era per reforçar aquest sentit necessari d'intercanvi davant un món que considerava "pervers", on "les explicacions que ens solen oferir són un grapat de mentides". Lucidesa que en Paco teixia amb tots els sentits de la seva obra. Com per exemple *El nou ordre mundial (La llei de l'embut)*.

—Es fa difícil reaccionar, Glòria, potser sí que tot plegat "és una il·lusió" i representa de manera excepcional el poder simbòlic de la nostra ment, però tot i així el temps es fa persistent i resistent. Els moments viscuts es mesclen entre si i acaben sent per si mateixos fets concrets, nusos d'una xarxa transversal que s'ha anat teixint durant tots aquests anys.

—Aquests dies m'ha emocionat la multiplicitat de veus que s'han acostat al món d'en Paco i com han destacat records... En Quim Nadal i l'exposició d'Albi, per exemple. I podríem anar cap a aquells anys vuitanta a Espanya, on també tu vas materialitzar la teva llibreta de somnis construint els fonaments de la ciutat; després a La Caixa a Barcelona aquell *Konstruktion/Destruktion* que arriba fins avui, però també tota la progressió d'una presència que a Girona va anar creixent. Saps què em ve a la memòria? Un article amb pseudònim que vaig fer en un diari de parla castellana. Em va semblar que era millor reivindicar-

Pep Admetlla, Glòria Bosch, Paco Torres Monsó i el conseller Ferran Mascarell, a l'exposició 'Anar fent i prou' al Museu d'Art de Girona (MDA), el 2013 ■ ARXIU

ho des d'una altra veu que ningú situés massa a la vora d'ell, però em va calar de seguida i no es va creure que tot allò tantes vegades parlat entre nosaltres vingués d'algú tan extern al seu món. Vàrem estar un temps en què m'ho preguntava i jo no volia dir-li-ho. Si ho revelava, es perdia el misteri d'una admiradora!

Mai no va participar de l'escalada competitiva i, per damunt de tot, la seva humanitat va ser el gran suport del seu perfil de resistent

—Les experiències viscudes han estat clau en el nostre compartir. La primera trobada, amb escridassa inclosa (pensant-ho amb el temps, va ser la primera lliçó: la feina ha de ser ben feta, no podem fallar!); el viatge amb tren Costa Brava a la fira Arco de Madrid i la visita a l'exposició de guixos de l'Oteiza a les sales de La Caixa, o quan em va fer venir a veure't a Espais per ensenyar-te la llibreta que tant li agradava.

—Saps què em va tocar? El darrer text que et vaig enviar sobre en Paco. No havíem parlat gaire, però em vas respondre sobre aquella part que responia a la conversa que havia mantingut tots dos aquella tarda. I em vas dir: "Com si hi ha-

guessis participat." Això ho és tot!

—Les hores i hores de conversa damunt la cadireta o el tamboret de balca al seu taller; els retalls dels diaris (que marquen l'actualitat dels seus interessos en tot moment i a partir dels quals es podria fer un estudi de l'evolució conceptual de la seva obra); l'olor de resines; les reflexions sobre exposicions; l'escultura (la descoberta del Barry Flanagan, la Bourgeois, l'Andy Warhol, en Duchamp i tants d'altres que jo desconeixia; la seva primera impressió quan va veure per primera vegada un Giacometti...); sobre l'art en general, els llibres o la música que he pogut llegir i escoltar, però sobretot parlar de la vida, de la mort i de l'amor, del sexe, de l'existència en si mateixa i de l'atzar, del maleit temps, el temps sempre inclement i malparit! A l'hivern, la llum minsa de la taula de treball i l'estufa de butà a prop; a l'estiu, amb el petit ventilador i la porta del pati oberta amb les converses que mai no s'acabaven...

—L'obra continuarà sense el seu anar fent i prou, sense aquell somriure sorneguer per sota el nas que viu sempre en clau de present.

—Un aquí i ara resistent i persistent. Encara no me'n faig a la idea, no li podré agrair mai la seva estima, el suport explícit i la complicitat, la seva amistat, comprensió i amor, el respecte i la guia com un far des de l'atalaia de casa seva, amb les hortes i els Pirineus de fons, l'arbre de l'amor que floria cada mes de març i el got de Campari. Encara se m'escola l'escaiola entre els dits i el cap de pedra entramuntanat ha reeixit després de tot. A la cua a la cua.